

Prekogranični region "Drina-Tara"

"Regionalna saradnja i umrežavanje u oblasti poljoprivrede, ruralnog i ekonomskog razvoja prekograničnih područja"

Beleške sa osamnaestog sastanka grupe zainteresovanih strana prekograničnog regiona "Drina-Tara"

Beleške sa osamnaestog sastanka grupe zainteresovanih strana
prekograničnog regiona "Drina-Tara"

30. maj 2018.

Seosko turističko domaćinstvo „Lazarevi konaci“

Užice, Srbija

I. Lista učesnika

Na osamnaestom sastanku grupe zainteresovanih strana prekograničnog regiona "Drina-Tara" je prisustvovalo 34 učesnika, predstavnici zainteresovanih strana „Drina-Tara“ prekograničnog regiona i SWG projektni tim.

Prilog 1: Lista učesnika

Prilog 2: Prezentacija

II. Program

30. maj 2018. (sreda)

Seosko turističko domaćinstvo „Lazarevi konaci“

10:30 – 11:00	Dolazak učesnika i slatko dobrodošlice
11:00 – 11:15	Pozdravni govor Brane Mitrović, predsednik Skupštine Grada Užica Dušanka Selaković, Turistička organizacija Grada Užica
11:15 – 12:00	Realizovane i planirane ABD aktivnosti u prekograničnom regionu „Drina- Tara“ Danica Nešević, SWG regionalni koordinator
12:00 – 12:30	Prezentacija potencijala u regionu Predrag Marković - Prezentacija podataka prikupljenih u cilju mapiranja lanaca vrednosti poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i njihovog razvoja
12:30 – 13:00	Filip Sekuloski – Prezentacija podataka prikupljenih u cilju mapiranja turističkih lanaca vrednosti i njihovog razvoja
13:00 – 14:00	Diskusija
14:00 – 14:20	Primer dobre prakse-Seosko turističko domaćinstvo “Lazarevi konaci” Milica i Milutin Tadić, vlasnici domaćinstva
14:20 – 15:10	Tradicionalni ručak
15:10	Odlazak učesnika

III Beleške sa sastanka

Na XVIII sastanku Grupe zainteresovanih strana "Drina-Tara" prekograničnog regiona prezentovani su realizovane i planirane aktivnosti zasnovane na razvoju teritorije (ABD) prekograničnog regiona „Drina-Tara“.

Cilj osamnaestog sastanka Grupe zainteresovanih strana koji je održan 30. maja u seoskom turističkom domaćinstvu „Lazarevi konaci“, selo Kačer, Užice je prezentacija realizovanih i planiranih aktivnosti u okviru SWG EU projekta “Regionalna saradnja i umrežavanje u oblasti poljoprivrede, ruralnog i ekonomskog razvoja prekograničnih područja“ kao i prezentacija prikupljenih podataka u cilju mapiranja lanaca vrednosti u sektoru turizma i sektoru agrobiznis sektora u prekograničnom regionu „Drina-Tara“.

Oficijalno otvaranje skupa

Učesnike sastanka su pozdravili ispred Grada Užica, Brane Mitrović, Predsednik Skupštine Grada Užica koji je se zahvalio SWG RRD na podrsci regionalnoj manifestaciji Međunarodni festival voćnih rakija „Zestival“ koja je podržana u prethodnom projektu i pozvao sve učesnike na ovogodišnju manifestaciju koja će se organizovati u avgustu u Užicu.

Prisutnima se obratila i Dušanka Selaković ispred Turističke organizacije Grada Užica koja se zahvalia SWG RRD na podrsci u realizaciji projektnih ideja u prethodnom periodu, kao i svim partnerima na unapređenju saradnje sa ciljem jačanja preduzetničkih ideja, regionalne konkurentnosti kroz podršku razvoja ruralnih područja naših lokalnih zajednica u prekograničnom području.

Skup je pozdravila i Suzana Đorđević Milošević, međunarodni ekspert na projektu za procenu potencijala za diverzifikaciju ekonomskih aktivnosti u ruralnim prekograničnim područjima.

1. Aktivnosti na SWG EU projektu “Regionalna saradnja i umrežavanje u oblasti poljoprivrede, ruralnog i ekonomskog razvoja prekograničnih područja”

Kroz SWG EU projekat u regionu „Drina-Tara“ do kraja projekta će biti podržano ukupno 9 manifestacija. Do sada je podržana jedna regionalna manifestacija „XV Međunarodni festival folklor Višegrad“ u periodu od 18-19.maja koja je okupila oko 500 učesnika iz Srbije, Crne Gore, B&H, Bugarske.

Kroz projekat je realizovana obuka „Razvoj lanaca vrednosti u turizmu i agrobiznis sektoru - instrument za jačanje konkurentnosti prekograničnih regiona i ulazak malih proizvođača lokalnih proizvoda na regionalno tržište“ u period od 16-18.04.2018 na Zlatiboru. Mapiranje lanaca vrednosti u turizmu i agrobiznis sektor, razrada 2 prioritete akcije - njihove slabosti i mogućnosti, uzroke slabosti i kreiranje prioriteta akcija za odabrane lance vrednosti, koji su predstavljali samo jednu tematsku oblast radionice održane za učesnike iz prekograničnog regiona „Drina-Tara“ na kojem su angažovani predavači iz Regionalne Razvojne agencije „Zlatibor“. Na obuci je učestvovalo 22 predstavnika iz nevladinog i privatnog sektora, organizovan sastanak sa menadžmentom Hotela „Mona“ Zlatibor i prezentovan koncept „Planinski doručak“ kao jedan od primera lanca vrednosti.

2. Realizovane i planirane aktivnosti u prekograničnom regionu podržane od strane drugih donatora

Podržane su dve regionalna manifestacija:

- 19 memorijal Vitomir Dizdarević – Admiral Kuk Drina - Sava međunarodna rekreativna turistička kajak-kanu regata, 28.04-05.05, Višegrad-Sremska Mitrovica koja je okupila 102 učesnika iz Srbije, B&H, Makdonije, Hrvatske, Poljske, Austrije, Rumnije, Bugarske
- Presentacija tradicionalnih proizvoda na 85. Međunarodnom Sajmu poljoprivrede Novi Sad za učesnike iz prekograničnog regiona „Drina-Tara“ i „Drina-Sava“

Planirana je podrška dodatne četiri manifestacije koje se nalaze na rezervnoj listi za podršku u skladu sa pozivom:

- ✓ 19.Limska regata, Turistička organizacija Prijepolje, Bijelo Polje i Prijepolje, 1-3.06.2018
- ✓ Zlatne ruke Podrinja, Turistička organizacija Višegrad, Visegrad, 2-3.06.2018
- ✓ Manifestacija izvornog stvaralaštva, očuvanja i negovanja tradicije Polimlja i Potarja „Tromeđa bez međa 2018“, Udruženje žena „Sačuvajmo selo“, Priboj, 24.06.2018
- ✓ Takmičenje demo bendova, COD Luna, Rudo, 30.06-01.07.2018

Planirana obuka:

- ✓ Promocija i prodaja turističkih i poljoprivrednih proizvoda preko interneta” za učesnike iz prekograničnih regiona „Drina-Tara“ i „Drina-Sava“, Jahorina, 4-6.06.2018

3. Presentacija potencijala u regionu

Procena potencijala za diverzifikaciju ekonomskih aktivnosti u ruralnim prekograničnim područjima kroz razvoj malih lanaca vrednosti su predstavili Filip Sekuloski i Predrag Markovic angazovani kao eksperti na ovom projektu. Okvir za kreiranje programa je vezan za indikatore zapošljavanja i kreiranje dodatnih prihoda.

Mapiranje lanca vrednosti u turizmu je proces koji je započeo aprila 2018.godine, organizaovana je obuka na Zlatiboru za zainteresovane strana gde je učešće uzelo 22 učesnika. Za procenu stanja u turizmu su korišćeni raspoloživi podaci (baseline studije i druga dokumenta (CBC programiranje), oficijalne statistike, i podaci prikupljeni od strane SWG RRD projektnih jedinice+a)). Na osnovu prikupljenih podataka prekogranični region „Drina-Tara“ raspolaže se 27.000 lezajeva u preko 500 smeštajnih jedinica (hoteli, moteli, apartmani, mala poljoprivredna gazdinstava). U regionu postoji 75 malih poljoprivrednih gazdinstva sa oko 900 ležajeva. Zabeleženo je više od oko 500.000 gostiju koji godišnje posete region (i vise od 500.000 koji dolaze na jednodnevne posete) i u ovom regionu se ostvari godišnje 1.700.000 noćenja. Jedan od problema je što turističke agencije ne vide finansijsku korist u saradnji sa malim poljoprivrednim gazdinstvima. U prilog tome govore i podaci da u Srbiji par agencija koje se bave in-coming turizmom nisu uvrstile u svoju ponudu mala seoska gazdinstva.

Što se tiče stanja u agro-biznis sektoru, jagodasto voće se omasovilo u regionu, situacija sa malinom je nestabilna. Mala ruralna domaćinstva u malim količinama prerađuju voće (ispod

1%). Mali proizvođači teško odgovaraju izazovima: problem oko nelegalne prodaje koji je vezan za poteškoće u pribavljanju sertifikata za proizvodnju (uvođenje HACCP standarda), nedovoljna količina za šire tržište, potreba za tehničkom podrškom u proizvodnji (angažovanje marketing eksperta, tehnologa). Konkurencija na tržištu je velika pa mala poljoprivredna gazdinstva traže novu tržišnu nišu. Kanali prodaje su mogući i plasiranje proizvoda treba kombinovati sa turizmom. Takođe, zadruge predstavljaju dobar mehanizam za prevazilaženje problema, jer predstavljaju sabirni centar za preradu, a takođe poseduju sve neophodne sertifikate za preradu.

Potrebne su intervencije na svim nivoima:

1. Nacionalni (bolja legislativa/higijena/prerada/plasman)
2. Regionalni (uvezivanje sa turizmom)
3. Lokalni (aktivnosti koje mogu da kreiraju novo zapošljavanje)

4. Primer dobre prakse-seosko turističko domaćinstvo “Lazarevi konaci”

Domaćin Milutin Tadić je pozdravio učesnike i predstavio svoje domaćinstvo. „Lazarevi konaci“ su prvo ogledno domaćinstvo, odnosno trening centar za postojeće i potencijalne pružaoce usluga u ruralnom turizmu na teritoriji Zlatiborskog okruga. On je zajedno sa svojom porodicom počeo da se bavi ovim poslom pre 11 godina. Imanje zauzima površinu od 5ha i poseduje 12 ležajeva za smeštaj gostiju. Nemaju ambiciju za širenje, jer nemaju dovoljno radne snage i jedini su u selu koji se bave seoskim turizmom. Naviše beleže jednodnevne posete, a gosti se vraćaju zbog hrane i druženja i prelepom ambijentu.

Zaključci sa sastanka:

- Udruženja i organizacije za realizaciju planiranih aktivnosti koje će biti podržane u okviru SWG RRD projekata treba da jačaju kapacitete unutar svojih organizacija i na vreme da rasporede zaduženja u timu, radi uspešne realizacije i održivosti manifestacija/aktivnosti;
- Dostaviti podatke vezano za sektor turizma;
- Dostaviti podatke vezano za količinu jagodastog voća (malina, jagoda, kupina, borovnica, kultivisana šumska,) koja se prerađuje u sokove, slatka, vino itd;
- Kanali prodaje lokalnih proizvoda su mogući i plasiranje proizvoda treba kombinovati sa turizmom;
- Za agrobiznis sektor ključni problem može da bude zakonska regulativa koja reguliše ovu oblast (poštovati Zakon o bezbednosti hrane, koji propisuje HACCP standard i ispunjenje ostalih sanitarno-tehničkih uslova su preduslov za legalan plasman voćnih prerađevina na tržište).

Pripremila:

Danica Nešević

Regionalni koordinator za prekogranični region “Drina-Tara“